

Pestprotocol

Vrije basisschool de Regenboog

Inleiding

Vrije basisschool de Regenboog wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein.

Het is daarvoor noodzakelijk de kinderen duidelijke gedragsregels aan te bieden en deze te onderhouden. **Respect** is daarbij het woord.

Ondanks duidelijke gedragsregels kan het toch voorkomen dat een kind systematisch door andere kinderen wordt gepest. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor onze school is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie.

Als er niet adequaat wordt opgetreden, is pesten een erg hardnekkig verschijnsel en kan voor de gepeste kinderen traumatische herinneringen aan de kindertijd opleveren.

Daarom hebben wij een pestprotocol dat in werking treedt als dit ongewenste verschijnsel zich voordoet.

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Omschrijving pestgedrag

We hanteren als definitie van het begrip pesten: Het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling van een of meer leerlingen door een klasgenoot of een groep van klasgenoten.

Pestgedrag kan op de volgende manieren tot uiting komen::

A. Verbaal

- Vernederen
- Schelden
- Dreigen
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken.
- Briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.
- Digitaal pesten (bijv. via MSN).
- Via gsm.

B. Fysiek

- Trekken en duwen, spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

C. Intimidatie

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit van jou af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

D. Isolatie

- Steun zoeken bij andere kinderen opdat het kind bijvoorbeeld niet wordt uitgenodigd voor verjaardagsfeestjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis.

E. Stelen of vernielen van bezittingen

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

2. De tien gouden gedragsregels ter voorkoming van pestgedrag

1. Ieder kind wordt geaccepteerd zoals hij/zij er uit ziet.
2. Alle kinderen mogen meedoen met activiteiten.
3. We respecteren elkaars eigendommen.
4. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
5. We accepteren elkaar zoals we zijn; je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere kinderen.
6. We gaan respectvol met elkaar om; je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.

7. In een ruzie proberen we de partijen uit elkaar te houden; je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen.
8. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit; lukt dat niet dan meld je dat bij de leerkracht.
9. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht. Dat is dan geen klikken!!!

Belangrijk in bovengenoemde zaken is de voorbeeldrol van de leerkracht.

3. Preventieve maatregelen

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 worden de gedragsregels van het pestprotocol expliciet besproken.
2. Op de klassenouderavonden aan het begin van het schooljaar zal het pestprotocol aan de orde worden gesteld.
3. Indien de leerkracht aanleiding daar toe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.

4. Het stappenplan bij het pesten op school

A. Melding van het pesten

Allereerst wordt pestgedrag door de eigen klassenleerkracht waargenomen en dient ieder door een ander (collega, conciërge, ouder, stagiaire en kinderen) waargenomen pestgedrag bij de betreffende klassenleerkracht gemeld te worden.

De leerkracht meldt aan de collega's in de pedagogische vergadering dat hij/zij melding(en) gehad heeft van pesten. ALLE leerkrachten weten er vanaf dit moment van!

B. In kaart brengen van het probleem

De leerkracht gaat nu proberen om het pestprobleem zo spoedig en helder als mogelijk in beeld te krijgen. Dit gebeurt door:

- het horen van het slachtoffer en diens ouders
- het horen van de pester(s) en diens ouders
- na het horen van het slachtoffer en de pester(s) hoort hij de andere betrokkenen.

In het college worden de volgende stappen besproken.

C. Oplossen van het probleem

Als het eerder vermelde voldoende aanknopingspunten biedt, dan proberen we om op de hierna beschreven wijze met de klas en de ouders in gesprek te komen.

D. Het begeleiden van de kinderen

In de kleuterklassen en de laagste klassen kunnen de vertelstof of andere pedagogische verhalen en kan de pedagogisch sterk werkende autoriteit van de leerkracht de kinderen vrij vlot op een goed spoor terugbrengen.

Vanaf klas 3 gebeurt dit ook d.m.v. gesprek. Hierbij zullen twee achtereenvolgende stappen genomen worden:

- een gesprek in kleinere kring met de direct betrokkenen.
- een gesprek met de klas.

E. De gesprekken met de klas

- We willen de weg van de "no-blame" aanpak gaan. Dus:
 - o is dit een weg waarbij niemand beschuldigd wordt. Duidelijk moet worden wat het verschil is tussen plagen en pesten.

- maken we duidelijk dat pesten niet gewenst is.
- Doel is dat je de dader niet apart hoeft aan te pakken omdat de groep als geheel leert om corrigerend te handelen t.a.v. pesten in de klas! En ook het verschil tussen verklikken en melden van onrecht wordt besproken.

F. Een ouderavond

Dit kan eventueel gebeuren met hulp van iemand van buiten (bijvoorbeeld een collega die inmiddels al ervaring met zo'n avond heeft opgedaan).

Het pestprobleem wordt centraal gesteld en alle ouders wordt gevraagd hun waarnemingen, ter verrijking en completering van het beeld, in te brengen. Heel belangrijk is hierbij dat er voor alle ouders een veilige sfeer wordt gecreëerd. Hierbij treedt geen polarisatie op en we spreken met vertrouwen in elkaar over het probleem, zonder elkaar te veroordelen of de schuldvraag te willen beantwoorden. Overigens moeten de ouders er ook op voorbereid worden dat de uitkomsten wel eens anders uitvallen dan men in eerste instantie dacht. Soms blijken de vermeende slachtoffers zelf de daders te zijn. Ook dan moeten we er zorg voor dragen dat we dit probleem samen oplossen

G. Terug in het college

Na enige tijd weer een gesprek in het college en een ouderavond van de klas om terug te kijken op de gang van zaken en eventueel nieuwe plannen te maken.

5. Herhaald pestgedrag

A. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek met de betreffende leerkracht. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De schoolleider wordt van de uitkomst van het gesprek op de hoogte gesteld. Alle afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

B. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de schoolleider. De leerkracht overhandigt de schoolleider een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.

C. De schoolleider roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste schoolleiding gesprek betrokken worden. De schoolleider gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.

D. Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem b.v. in de richting van de afdeling jeugdzorg van de G.G.& G.D. dan wel het R.I.A.G.G.

E. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het leerlingvolgsysteem van de school.

6. Pedagogische adviezen en maatregelen (geldend voor pester en gepeste).

- Algemeen: Elkaars minder sterke kanten accepteren, de leerkracht dient hierin een voorbeeld te zijn (ergernis, gericht aan pester of gepeste, komt bij kinderen vaak sterk binnen, kinderen voelen zich afgewezen en zullen eerder volharden in hun niet-gewenste gedrag).
- Extra aandacht besteden aan kinderen die later instromen in een groep. Deze kinderen zijn soms kwetsbaar en lopen een hoger risico om pester of gepeste te worden.
- Zorgvuldig invullen van de observatielijst tav sociale en emotionele ontwikkeling (uit ons leerlingvolgsysteem), de uitkomsten ook bespreken in de zorggesprekken.
- Pedagogische ondersteuning bieden aan het gepeste kind. Het kind serieus nemen en betrekken in het zoeken naar een oplossing. Indien nodig, zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt.
- Pedagogische ondersteuning bieden aan het kind dat pest. Het kind helpen positieve relaties te onderhouden, ook met kinderen die het niet vanzelfsprekend als vriendje of vriendin zou kiezen. Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden. Het kind serieus nemen en betrekken in het zoeken naar een oplossing. Indien nodig, zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt.
- Alle kinderen in de groep betrekken bij het vinden van oplossingen van pestproblemen. Oplossingen zoeken waarbij de kinderen een actieve rol spelen.
- Ouders die zich zorgen maken over pesten, serieus nemen. Informatie geven over pesten en de aanpak. Zonodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

Voor verdere en meer gedetailleerde adviezen en achtergronden over pesten verwijzen we naar de coordinator pesten (b.garcia@vbs-deregenboog.nl) en de Orthotheek van de school, alwaar een aantal publicaties over pesten te vinden zijn.

Aanvulling op pestprotocol miv 1 AUG 2014.

In 2014-2015 wordt het pestprotocol geëvalueerd en herschreven.

Als pilot wordt in 2014-2015 elke groep tweemaal door de pestcoördinator op pesten onderzocht. Onderdelen van dit onderzoek in willekeurige volgorde zijn;

- Bezoek en observatie binnen elke groep.
- Gesprekken met willekeurige kinderen uit de groep.
- Gesprekken met kinderen die zichtbaar maken dat ze pesten of gepest worden.
- Opstellen Sociogram.
- Gesprekken met willekeurige ouders/verzorgers van de groep.
- Gesprek met de leerkracht.
- Opstellen van een verslag nav alle activiteiten die tot een duidelijk beeld van de groep en de individuele kinderen moet leiden.
- Bespreken verslag met groepsleerkracht en intern begeleider.
- Verslag aan de ouders/verzorgers van de groep.
- Opstellen en uitvoeren plan van aanpak.

Vervolgens wordt(en) de groep en de kinderen gevolgd.

Na 2 maanden volgt een evaluatie met bezoek aan de groep en korte gesprekken met pester, ouders en gepesten.

Vervolgactiviteiten indien nodig.